

Seletuskiri

1.1-C.2/1834

põllumajandusministri määruse "Tingimisi toidukõlbliku liha ja kompressooriumi meetodil uuritud liha märgistamise eeskiri toiduhügieeni tagamiseks" eelnõu juurde

Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse "Toiduseaduse" § 26 lõike 4 alusel ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (EÜT L 139, 30.04.2004, lk 55205), lisa III osa 1 peatüki VI punktiga 9.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Põllumajandusministeeriumi toidu- ja veterinaarosakonna veterinaartegevuse büroo peaspetsialistid Kaili Sillamaa (tel 625 6271) ja Eva Peegel (tel 625 6546, kompressooriumi meetodil uuritud liha märgistamise nõuded). Juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi õigusosakonna peaspetsialist Diana Rammul (tel 625 6259) ja keeleliselt toimetas eelnõu sama osakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523).

Eelnõu sisu

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 lisa III osa 1 peatüki VI punkti 9 kohaselt ei või käitlejad turustada hädatapetud loomade liha, välja arvatud juhul, kui see kannab spetsiaalset tervisemärki, mida ei ole võimalik segi ajada terve looma lihale kantava tervisemärgiga. Sellist liha on lubatud turule viia üksnes liikmesriigis, kus tapmine toimub ja kooskõlas siseriiklike õigusaktidega. Nõuded mainitud spetsiaalsele tervisemärgile tuleb liikmesriigil kehtestada.

Eelnõuga kehtestatakse tingimisi toidukõlblikuks tunnistatud ja kompressooriumi meetodil uuritud liha märgistamise nõuded. Nõuded on siseriiklikud ja nende täitmine peab tagama, et tingimisi toidukõlblikuks tunnistatud liha ja trihhinellooskoopilisel meetodil uuritud liha märgistatakse muu liha märgistamisest erineva märgiga. Määrusega kehtestatakse, missugust liha loetakse tingimisi toidukõlblikuks ning millist märgistust selline liha peab kandma. Määrus kehtestab nõuded ka kompressooriumi meetodil *Trichinella* esinemise suhtes uuritud liha märgistamiseks.

Trihhinelloos ehk keeritsusstõbi on liha ja kõigetoiduliste ja loomade ning inimese peensooles (täiskasvanud parasiidid) ja vöötlihastes (vastsed) parasitääritavate keeritsusside tekitatud valdavalt looduskoldeline ümarusstõbi, mis kulgeb loomadel enamasti subkliiniliselt, inimestel kulgeb haigus raskelt ja lõpeb surmaga. Keeritsusside avastamiseks värskes lihas on heaks kiidetud mitmed laboratoorsed meetodid. Üks meetoditest on kompressooriumi e trihhinellooskoopiline meetod. Kompressooriumi meetodit on Euroopa Liidu nõuete kohaselt lubatud liikmesriigis kasutada kodu- ja metssealiha uuringu puhul kuni 31. detsembrini 2009. a. Meetod tuleb üleminekuperioodi lõpul asendada töökindlama meetodiga *Trichinella* avastamiseks. Kompressooriumi meetodit kasutatakse väikese arvu tapetud loomade uurimiseks tingimusel, et liha ei kasutata muude kui kuumtöödeldud lihatoodete valmistamiseks. Kuumtöötlus peab tagama *Trichinella* hävimise.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Määruse mõjud

Kompressoriumi meetodit on Eestis kasutatud väga pikka aega. Sellise meetodi kasutamine ei ole eriti töömahukas, uuringute tegemiseks ei pea laboratooriumil olema kulukaid seadmeid ning uuringu tegemine võtab vähe aega. Määruse rakendamine loob võimaluse üleminekuperioodiks, et lihakäitlejad hakkaks mõtlema ka teiste *Trichinella* avastamise meetodite rakendamise peale.

Määrusega kehtestatud märgistuse nõuded erinevad terve looma rümbale kantava märgistuse nõuetest. Kuna tingimisi toidukõlbliku looma liha märgistatakse kuni 1. jaanuarini 2006 kehtinud põllumajandusministri 21.10.1999. a määruse nr 24 "Värske liha hügieeninõuete eeskirja, arvestuskohustuse täitmise tingimuste ja korra ning loomsetele saadustele ja nende käitlemisele veterinaarnõuete kehtestamine" ja põllumajandusministri 18.12. 2001. a määruse nr 70 "Linna, küüliku, kütitud ja farmis peetud väikeste metsloomade värske liha hügieeninõuete eeskiri, arvestuskohustuse täitmise tingimused ja kord ning loomsete saaduste käitlemise veterinaarnõuded" kohaselt, ei ole selle määruse nõuded käitlejatele uued, sest olulisemad neist on eelnimetatud põllumajandusministri määrustest üle võetud.

Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse kehtestamisega ei kaasne lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2006. aastal.

Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastasid Sotsiaalministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium märkustega. Arvestatud ei ole järgmiste Sotsiaalministeeriumi märkustega. Sõna "kompressoriumi" ei asendatud sõnaga "kompressiooni" seetõttu, et praegu kehtivas põllumajandusministri 13.märtsi 2000. a määruses nr 10 "Loomade trihhinelloosi tõrje eeskiri" (RTL, 30.03.2000, 39, 552) on kasutatud sõna "kompressoriumi". Samuti ei saa arvestada ettepanekuga käesolevas eelnõus reguleerida tinglikult toidukõlblikust lihast valmistatud lihatoodete märgistamist, kuna käesolev eelnõu reguleerib üksnes värske liha märgistamist. Nimetatud lihatoodete märgistamise nõuded on esitatud muudes asjakohastes õigusaktides.

Ants Noot
Kantsler

